

Ryhtymispäätös Junnunmäen tuulivoimaosayleiskaavan käynnistämisestä

Kaupunginhallitus 17.04.2023 § 123
1077/10.02.02/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Arttu Mäkipää, kaavasuunnittelija
puh. 044 718 5435
arttu.makipaa(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy yleiskaavapäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Alekski Eskelinen poistui esteellisenä (intressijäävi) kokouksesta asian käsittelyn ajaksi ja puheenjohtajana asiassa toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Ari Koskinen.

Merkitään, että kaupunginhallituksen jäsen Minna Reijonen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Merkitään, että kaavasuunnittelija Arttu Mäkipää selosti asiaa kokouksessa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Esitys

Esitän kaupunginhallitukselle, että hakemus hyväksytään ja yleiskaavan laatimiseen ryhdytään.

Selostus

yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen:

Hakemus koskee tuulivoimaosayleiskaavan laatimista Länsi-Kuopioon Kytökankaan alueelle noin 28 kilometrin päähän Kuopion keskustasta.

Strateginen maankäyttö on valmistellut hakemuksesta kaupunginhallituksen käsittelyä varten myönteisen esityksen.

Hakija

Wpd Finland OY

Sijainti

Suunnittelualue 602, Maaninka / Salokylä, Kytökangas.

Hakemus

Hakija on hakemuksessaan pyytänyt Kuopion kaupunkia käynnistämään tuulivoimaosayleiskaavan laatimisprosessin.

Junnunmäen tuulivoimahankkeen suunnittelualue sijoittuu Kuopion ja Tervon alueelle. Molempiin kuntiin laaditaan erilliset osayleiskaavat. Hankkeen ympäristövaikutustenarviointi laaditaan kaavatyoystä erillisenä hankkeena. Osayleiskaavan, ympäristövaikutustenarvioinnin ja muut tarvittavat selvitykset laatii hakijan palkkaama konsultti.

Hakemuksessa esitetty hankealueen kokonaispinta-ala on noin 2550 hehtaaria, josta noin 2070 hehtaaria on Kuopion kaupungin alueella ja 480 hehtaaria Tervon kunnan alueella. Koko suunnittelualueen alustava tuulivoimamäärä on 30. Hakijan kanssa on keskusteltu suunnittelualueen laajentamisesta ja voimamäärän nostamisesta hakemuksen toimittamisen jälkeen. Lopullinen

hankealue ja voimalamäärä tarkentuvat suunnittelun aikana mm. tehtyjen selvitysten perusteella.

Aiempi käsittely

Wpd Finland OY ja Kuopion kaupungin strateginen maankäyttö ovat esitelleet haettua hanketta kaupunginhallitukselle 20.2.2023 (§ 63).

Kaavoitustilanne

Hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualueella sijaitsee kaksi turvetuotantoon soveltuvaa maa-ainesten ottoaluetta (EO1 12.701 ja 12.702). Hankealueen vieressä, sen itäisen rajan lähetyvillä on maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Kuopiossa suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu retkeilyreitti. Pohjois- ja länsiosassa sijaitsee moottorikelkkareitti, joka on osin Tervon kunnan puolella.

Suunnittelualueella ei ole maakuntakaavan mukaisia asutuskeskittyymiä. Lähimmät nykyiset maakuntakaavan mukaiset Kuopion kylät ovat Niemisjärvi (n. 3 km), Hirvilahti (n. 4 km), Leinolanlahti (n. 1,5 km) ja Kurolanlahti (n. 4 km). Valtakunnallisesti merkittävä Riuttalan pihapiiri sijaitsee noin 1,5 kilometrin päässä suunnittelualueen rajasta. Lähimmät maakuntakaavan mukaiset luonnonsuojelualueet sijaitsevat noin 1,8 kilometrin ja 2 kilometrin päässä suunnittelualueen rajasta.

Suunnittelualue rajautuu Kuopion kaavoituksen osalta kunnan rajaan. Maakuntakaavassa kyläkeskukseksi osoitettu Talluskylä sijaitsee noin 4,5 kilometrin Kuopion ja Tervon rajasta. Tervossa noin 500 metrin päässä rajasta sijaitsee pohjavesialue.

Tekeillä olevassa, uudessa maakuntakaavan luonnoksessa suunnittelualue on osa laajaa viherverkostoaluetta, jolla on myös maakunnallisesti merkittävää potentiaalia tuulivoiman sijoittumiselle. Suunnittelualueen läheisyyteen ei ole maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu uusia suojelu-, kylä tai muita huomioitavia alueita. Maakuntakaavassa kyläalueiden merkintöjä ollaan merkittävästi vähentämässä.

Maankäyttötilanne

Hankealueen pääasiallinen maankäyttö on metsätalous.

Suunnittelualueen lähimmät taajamat ovat Kinnulanlahti (n. 11 km), Käärmelahti (n. 13 km), Maaninka (n. 13 km), Karttula (n. 14 km), Syvänniemi (n. 14 km) ja Pihkainmäki (n. 17 km). Tervon taajamaan on matkaa Kuopion rajalta noin 19 kilometriä.

Maakuntakaavassa osoitettujen luonnonsuojelualueiden lisäksi noin yhden kilometrin päässä suunnittelualueen rajasta sijaitsee yksi pienempi luonnonsuojelualue. Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse Natura-2000 -verkkoon kuuluvia suojelualueita. Suunnittelualue kuuluu osin laajaan Rautalammin reitin koskiensuojelualueeseen.

Hirvilahden kylä on nimetty arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ohjeellisessa Kuopion kulttuuriympäristöstrategia ja hoito-ohjeet (2007) -julkaisussa.

Osa suunnittelualueesta on Kuopion kaupungin osoittamaa maaseudun hiljaista aluetta.

Hankealueen läpi kulkee virallistamaton moottorikelkkareitti.

Suunnittelualueen vieressä alueen pohjoispuolella sijaitsee arvokkaaksi kallioalueeksi luokiteltu Kellarimäen kalliomuodostuma.

Alueen maanomistus

Hankealueen kiinteistöt ovat yksityishenkilöiden, yhdistysten tai yritysten omistuksessa. Alueella ei sijaitse Kuopion kaupungin omistamia maita.

Päätösesityksen perustelut

Puolustusvoimat ovat antaneet hankkeesta myönteisen lausunnon. Tuulivoimalat on mahdollista sijoittaa alueen säätutkan suoja-alueen ulkopuolelle. Hankealue sijoittuu maakuntakaavatyön yhteydessä tunnistetulla tuulivoimapotentiaali-alueella. Hanke on pinta-alaltaan ja voimalamäärältään tunnistettua potentiaalia suurempi, mutta Pohjois-Savon liiton kanssa 30.11.2022 käydyssä neuvottelussa on todettu, että alue on suuntaa antava ja laajemman mittakaavan hankkeen suunnittelu on mahdollista. Suunnittelualue muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Lopullinen aluerajaus ja voimalamäärä tarkentuvat yleiskaavatyön aikana.

Suunnittelualueelle ei kohdistu muuta erityistä maankäytön painetta. Voimaloiden sijoittaminen riittävien suojaetäisyyksien päähän asumisesta on mahdollista. Myös vaikutukset muihin kohteisiin, kuten Riuttalan kulttuurimaisemaan, voidaan ottaa huomioon suunnittelussa. Hankkeen ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään kaavatyössä mm. hyödyntämällä olevaa tieverkostoa mahdollisimman paljon. Alueelta ei ole tunnistettu suojelualueita tai muita arvoja ennakkotarkastelun yhteydessä. Hankkeen suunnittelun ohessa alueella tehdään kattavat luontoselvitykset, joiden perusteella tärkeät luontoarvot kyetään tunnistamaan ja huomioimaan. Samoin hiljaisen alueen vaikutus tuulivoimaloiden sijoittamiseen voidaan arvioida tehtävien selvitysten perusteella.

Tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseen ryhtyminen on kaupungin strategian mukaista toimintaa. Tuulivoima lisää tuotetun uusiutuvan energian osuutta sekä osaltaan parantaa uusiutuvan energianmuotojen käyttämisen ja hiilineutraalin yhteiskunnan edellytyksiä. Hankkeella on paikallisesti työllistävä vaikutus ja toimiessaan tuulivoimalat tuottavat kiinteistöverotuloja kaupungille ja maanvuokratuloja maanomistajille.

Tuulivoimahankkeen kaavatyön käynnistämien on maakuntakaavataso, puolustusvoimien ja tutkavaikutusten näkökulmasta mahdollista. Hankkeella on myönteisiä ilmasto- ja päästötavoite-, talous- ja yritysvaikutuksia. Haettu tuulivoimaosayleiskaava on lisätty strategisen maankäytön vuoden 2023 työohjelmaan, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 9.1.2023 (§ 5). Hankkeen ohjaamista varten on varattu työresurssi. Kuopion kaupungin tehtävänä on ohjata ja valvoa kaavatyötä sekä huolehtia viranomaisvelvollisuuksista.

Vaikutusten arviointi

Tuulivoimalla voidaan todeta olevan myönteisiä vaikutuksia kaupungin ja myös valtion hiilineutraalius- ja päästötavoitteisiin. Tuulivoimaloiden rakentamisella lisätään uusiutuvan energian tuotantoa sekä mahdollistetaan myönteisiä talous- ja yritysvaikutuksia.

Hankkeella on paikallisia maisema-, melu- ja ympäristövaikutuksia. Asukkaisiin, eläimistöön ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan kattavien

selvitysten pohjalta ja niitä pyritään minimoimaan suunnittelun aikana mm. sijoittamalla voimalat riittävän pitkän etäisyyden päähän asutuksesta. Kyseinen tuulivoimaosayleiskaava on ensimmäinen Kuopiossa. Koko kaupungin pinta-alaan suhteutettuna suunnittelualue ja sille kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä.

Kaavaprosessin käynnistäminen on kunnan kehittämisen kannalta perusteltua. Lopullinen päätös tuulivoimaloiden sijoittamisesta alueelle tehdään myöhemmissä kaavaprosessin vaiheissa, kun tarvittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit on tehty. Strateginen maankäyttö on varautunut kaavatyön aiheuttamaan työllistävään vaikutukseen. Kaavatyö ja tarvittavat selvitykset laaditaan hakijan palkkaaman konsultin toimesta, mikä vähentää kaupungille aiheutuvaa työmäärää.

Liitteet

Liite 1: alueen sijaintikartta

Liite 2: suunnittelualueen rajaus

Liite 3: Kuopion alustava kaava-alue

Liite 4: vaikutusten ennakoarviointilomake